

**Huvudman**

Sollefteå kommun  
kommun@solleftea.se

**Beslut**

Datum 2026-06-16  
Dnr SI 2026:653  
Sida **1 (10)**

## Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning inom svenska för invandrare  
Reveljen i Sollefteå kommun.

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sollefteå kommun att senast den **15 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetet med plan mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Sollefteå kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Sollefteå kommun ska vidta följande åtgärder

#### Plan mot kränkande behandling

1. Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid verksamheten. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med aktuell plan mot kränkande behandling. Huvudmannen ska också särskilt redogöra för elevernas medverkan i arbetet med planen mot kränkande behandling. (6 kap. 8 § skollagen samt 2 § förordning [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

### Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Sollefteå kommun en anmärkning avseende forum för samråd med elever. Sollefteå kommun ska senast den **15 oktober 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De

vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### **Avstående från ingripande**

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen från att ingripa mot Sollefteå kommun avseende brister rörande att undervisningen ska bedrivas av legitimerade behöriga lärare. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### **Områden utan konstaterade brister**

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser att undervisningen sker under ledning av lärare.

### **Redovisning av åtgärder**

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till [skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se](mailto:skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se), eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:653) i de handlingar som sänds in.

## **Om ärendet**

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av kommunal vuxenutbildning inom sfi Reveljen i Sollefteå kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten följer gällande bestämmelser om plan mot kränkande behandling, forum för samråd med eleverna, legitimerade och behöriga lärare samt att undervisningen sker under ledning av lärare.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, stödfunktioner och rektor mellan den 23 - 29 april 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats.

Huvudmannen har fått möjlighet att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

## **Motivering av beslutet**

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning,

därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Föreläggande

### Plan mot kränkande behandling

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektor bekräftas att det finns en plan mot kränkande behandling för verksamheten, vilken Skolinspektionen även tagit del av inför besöket. Av planen framgår inte någon översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Det finns heller ingen redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under året.

Planen mot kränkande behandling är inte daterad och beskriver verksamhetens övergripande arbete för att främja lika rättigheter samt förebygga och åtgärda kränkande behandling inom verksamheten. Planen inleds med en värdegrund och utgångspunkter som betonar allas lika värde och verksamhetens ansvar i ett demokratiskt samhälle, samt redogör för relevant lagstiftning och styrdokument. Vidare innehåller planen en policy som klargör vilka beteenden som inte accepteras, såsom mobbning, trakasserier och diskriminering. Planen beskriver också hur arbetet organiseras, med ansvarsfördelning mellan rektor, personal och elever. Det framgår även av planen att kartläggning genomförs genom enkäter och att underlagen sedan ligger till grund för att identifiera och prioritera förbättringsområden.

Vidare framgår hur planen ska kommuniceras i verksamheten och göras tillgänglig för personal och elever. Planen innehåller också en beskrivning av hur arbetet ska följas upp och utvärderas, främst genom enkäter och årlig revidering.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att eleverna inom verksamheten inte besvarat några enkäter och att de inte heller har varit delaktiga i upprättandet av planen mot kränkande behandling. Av intervjuer med rektor och lärare framgår det även att verksamheten sedan en tid tillbaka helt har upphört med elevenkäter.

Den nuvarande planen mot kränkande behandling har enligt lärarna inte följts upp eller reviderats, och lärarna uppger att de tror att planen reviderades för cirka två år sedan.

### **Rättslig reglering**

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 § skollagen).

Det framgår av skollagen att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Av förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Sollefteå kommun inte uppfyller författningarnas krav vad gäller arbetet med planen mot kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling saknar en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Det saknas även datum i planen mot kränkande behandling.

Det framgår inte heller vilka åtgärder som har genomförts under föregående år eller vilka effekter dessa har haft. En sådan redovisning är nödvändig för att möjliggöra en analys av verksamhetens resultat samt en bedömning av behovet av eventuella ytterligare åtgärder.

När det gäller elevernas delaktighet i arbetet med planen mot kränkande behandling anges det i planen att enkäter används som underlag för kartläggning. Det framgår dock av Skolinspektionens utredning att verksamheten har upphört med att använda enkäter samt att eleverna inte på annat sätt varit delaktiga i arbetet med planen mot kränkande behandling, vilket är en brist.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Sollefteå kommuns verksamhet vid kommunala vuxenutbildningen inom sfi Reveljen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetet med planen mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Sollefteå kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

### **Anmärkning**

#### **Forum för samråd med eleverna**

##### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I intervju med elever framkommer att eleverna inte har något elevråd eller motsvarande forum. Eleverna berättar vidare att de inte upplever något behov av ett sådant forum, då några incidenter som skapat otrygghet inte har inträffat under den tid de har gått på skolan.

I intervju med lärare framkommer att det saknas gemensamma och fasta rutiner för att samla in elevernas synpunkter. I vissa grupper förekommer enklare former av återkoppling, där eleverna kan komma med synpunkter. Lärare berättar exempelvis att elever får uttrycka vad som varit bra eller mindre bra under dagen, ibland genom metoder som tumme upp eller tumme ner, men att detta inte sker systematiskt eller likvärdigt mellan de olika grupperna. Från intervju med lärare framkommer vidare att eleverna ges möjlighet att framföra synpunkter både genom egna initiativ och genom att lärare aktivt ställer frågor. Personalen försöker uppmuntra eleverna att uttrycka sina åsikter och behov, men lärare uppger att det kan vara svårt för många elever att sätta ord på sina önskemål. Lärare uppger vidare att det därför krävs ett medvetet arbete för att stärka elevernas förståelse för demokratiskt inflytande och deras möjlighet att påverka utbildningen och undervisningen.

Lärare uppger även att det saknas tydliga och formella rutiner för hur elevernas synpunkter ska hanteras. Frågor och synpunkter som lyfts ofta tas vidare till möten där de diskuteras i kollegiet. Rektorn uppger att information om elevernas upplevelser främst samlas in genom direkt dialog med eleverna. Rektorn uppger vidare att eleverna uppmuntras att framföra synpunkter direkt till sina lärare, samt att rektorn är tillgänglig för de elever som inte vill gå via lärarna. Rektorn uppger också att studie- och yrkesvägledare samt samordnare regelbundet besöker klasserna och att

lärarna har tät och återkommande kontakt med eleverna, vilket enligt rektorn skapar goda möjligheter att kontinuerligt fånga upp elevernas upplevelser av utbildningen och arbetsmiljön.

Rektorn uppger vidare att elevenkäter tidigare har använts, både digitalt och i pappersform, men att de togs bort på grund av låg svarsfrekvens och svårigheter att få tillförlitliga och ärliga svar, särskilt för elever på lägre nivåer inom sfi. Enkäterna har, enligt rektorn, inte ersatts med något planerat eller strukturerat alternativ och rektorn uppger att uppföljning i stället sker mer situationsbaserat genom dialog. Rektorn uppger vidare att lärarna regelbundet stämmer av med sina grupper kring studier, mående och andra frågor, och att eleverna ofta själva tar kontakt med lärare innan ett formellt samtal initieras.

### **Rättslig reglering**

Vid varje skolenhet ska det finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. Inom ramen för ett eller flera sådana forum som avses i första stycket ska eleverna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd och för att informations- och samrådsskyldigheten fullgörs (4 kap. 13 § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav vad avser att eleverna har tillgång till forum för samråd. Av utredningen framgår att elever ges möjlighet att framföra synpunkter på sin utbildning främst genom dialog i undervisningen och efter uppmuntran från lärarna. Det saknas dock ett återkommande och planerat forum för samråd med eleverna där frågor som är viktiga för verksamheten och som kan ha betydelse för eleverna behandlas tillsammans med eleverna, vilket är en brist.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Sollefteå kommuns verksamhet vid den kommunala vuxenutbildningen inom sfi Reveljen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller forum för samråd med eleverna. Utredningen visar att även om eleverna saknar regelrätta forum för samråd har eleverna möjlighet att framföra synpunkter om sin utbildning via

exempelvis samtal med lärare, vilket även uppmuntras av lärarna. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Sollefteå kommun en anmärkning.

## Avstående från ingripande

### Legitimerade och behöriga lärare

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftliga uppgifter som Skolinspektionen tagit del av från huvudmannen i samband med tillsynen och av intervju med rektorn framgår att det både finns legitimerade och olegitimerade lärare som undervisar i verksamheten.

I intervju med rektorn framkommer det att en av de olegitimerade lärarna nu har skickat in handlingar för validering av sin utländska lärarutbildning. Det framkommer även i intervju med rektorn att det finns en olegitimerad lärare som återkommande anställts på visstid, ett år i taget. Den senaste anställningen avser perioden januari – december 2026. Rektorn uppger i intervjun att lärare som inte är legitimerade anställs utifrån verksamhetens behov samt utifrån dokumenterad erfarenhet, utbildning och kompetens, särskilt inom områden som läs- och skrivinlärning och sfi.

Av rutinerna för anställning framkommer det i intervju med rektorn att verksamheten, i enlighet med gällande regelverk, först ska se över möjligheten till omplacering av personal inom kommunen. Rektorn uppger att eventuell omplacering av befintlig personal i sådana fall ska prövas innan extern rekrytering blir aktuell, och att dessa personer då går före i processen. Vid tiden för intervjun berättar rektorn dock att detta inte har varit aktuellt eftersom inga annonseringar av lediga tjänster har utlysts.

Skolinspektionen har efter tillsynsbesöket begärt kompletterande uppgifter och huvudmannen har den 27 maj 2026 inkommit med uppgifter som visar att Sollefteå kommun den 26 maj 2026 publicerat en annons där de söker legitimerade lärare inom sfi till verksamheten. Det framgår vidare att kommunen dessförinnan inte har annonserat efter legitimerade och behöriga lärare under åtminstone de senaste tre åren.

#### Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är

behörighetsgivande. En sådan lärare får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (Prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649).

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (Prop. 2009/10:165, s. 268 f).

Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (Prop. 2010/11:20 s. 84 f).

Av förarbetena framgår vidare att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (Prop. 2009/10:165, s. 653).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen konstaterar att det finns brister i verksamheten vad gäller att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare. Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen tillämpat undantag från krav på legitimerade behöriga lärare utan att förutsättningarna för det varit uppfyllda.

Av skollagen framgår att huvudregeln är att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Om en sådan lärare inte finns att tillgå kan en annan lärare användas för att bedriva undervisningen. Såväl vid nyrekrytering som vid utgången av en tidsbegränsad anställning av en obehörig lärare är huvudmannen skyldig att försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. Av Skolinspektionens utredning framgår att huvudmannen inför förlängning av en olegitimerad lärares anställning varken undersökt möjligheterna till omplacering av

befintlig personal, annonserat eller på andra sätt genomfört försök att rekrytera en behörig lärare, vilket är en brist.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Sollefteå kommuns verksamhet vid vuxenutbildningen inom sfi Reveljen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller behöriga och legitimerade lärare.

Utredningen visar att verksamheten har använt sig av lärare som saknar legitimation utan att förutsättningarna för detta har varit uppfyllda. Verksamheten har nu publicerat en annons där de söker en behörig och legitimerad lärare varför Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

## **Områden utan konstaterade brister**

### **Undervisningen sker under ledning av lärare**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av dokumentstudier framkommer det att all undervisning inom sfi sker under ledning av lärare. Det framgår även i intervjuer med elever att de alltid har lärare på sina lektioner, och på de högre nivåerna finns två lärare varav en huvudlärare och en assisterande lärare.

Av intervjuer framgår att utbildningen huvudsakligen bedrivs genom närundervisning på plats. Eleverna uppger i intervju att det inte finns möjligheter till distansstudier, och lärarna uppger att ren heldistansundervisning inte möjlig, men att behovet av flexibla lösningar, såsom distansstudier och i viss utsträckning kvällsstudier, har ökat och detta är något verksamheten arbetar med att införa. Lärarna uppger att arbetet med att erbjuda distansstudier är i uppbyggnadsfasen, med mål att införas från och med höstterminen 2026, och att en pilotgrupp med elever deltar just nu.

Eleverna uppger i intervjuer att om deras ordinarie lärare är borta tar verksamheten in en vikarie för att hålla i lektionen. Enligt eleverna kan en lektion i undantagsfall ställas in och eleverna uppger att de då blir informerade om detta. Eleverna berättar vidare att de då har möjlighet att gå till studietorget, där det finns möjlighet att få hjälp och stöd.

I intervju med rektor framkommer det att all undervisning sker under ledning av lärare och att samtliga elevgrupper har ansvariga lärare knutna

till sig. Rektorn uppger vidare att vid planerad frånvaro använder verksamheten vikarier och vid oplanerad frånvaro försöker verksamheten lösa situationen genom att en annan lärare undervisar. Det framkommer även från intervjun med rektorn att lektioner vanligtvis inte ställs in.

### **Rättslig reglering**

I skollagen framgår det, bland annat, att undervisning definieras som processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1-3 (2 kap. 15 § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande att undervisningen sker under ledning av lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

---

**X** Jessika Andersson

---

Beslutsfattare  
Signerat av: Jessika Andersson

**X** Johannes Eklund

---

Föredragande  
Signerat av: Johannes Eklund

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Wilma Trohagen medverkat.